

HAVI AKTUÁLIS



drogkutató
intézet

A CHEMSEX JELENSÉG ÉS EGÉSZSÉGÜGYI KOCKÁZATAI

BOZSÓ DOROTTYA ÉS GULYÁS ÉVA

Februárban a magyar és külföldi sajtóorgánumok egyaránt a francia komikus és színész, Pierre Paldame botrányaitól volt hangosak. Paldame autóbalesetet okozott, melyet megelőzően 24 órás chemsex bulit rendezett a házában. Véréből a betiltott drog-Viagrának (3-MMC) nevezett szert és kokaint is kimutattak. Az ezt követő házkutatás során rengeteg pedofil képet és videót találtak a férfi otthonában¹. Tanulmányunkban a chemsex jelenség jellemzőit, kockázatait és veszélyeit járjuk körbe.

Míg Amerikában és Kanadában inkább a “Party and Play” röviden “PnP” elnevezés használatos, addig Európában és Ázsiában a chemsex kifejezés terjedt el, amely a kábítószer szexuális tevékenységek során történő használatára utal. Ez az irányzat egyelőre Magyarországon és nemzetközi szinten is viszonylag új jelenségnek számít. A témában

csupán az elmúlt 10 évben készültek tanulmányok, nagy részük kvalitatív, főként beszámoló, interjúk alapján íródtak².

A chemsex – amelyet a 2019-es párizsi Európai Chemsex Fórumon úgy határoztak meg, mint a meleg férfiak, biszexuálisok, férfiakkal szexuális kapcsolatot létesítő férfiak (MSM) és transz személyek által szexuális kontextusban használt speciális kábítószer használata – jelentős nemzetközi közegészségügyi kihívást jelent. Ezek az események néhány órától kezdve, akár több napig is eltarthatnak, amelyek során gyakori a több partnerrel való szexuális együttlét és a kockázatos magatartás, például az óvszer használatának elmulasztása vagy az intravénás droghasználat (az úgynevezett slamsex).

A résztvevők arra a kérdésre, hogy miért vesznek részt ilyen eseményeken különböző okokat sorakoztatnak fel: **az internalizált homofóbia** (amikor mások önkéntelenül azonosulnak a társadalom negatív véleményével a meleg, leszbikus és biszexuális emberekről) és a **szexualitásukkal kapcsolatos negatív érzések, a család és a barátok elutasítása miatti magány**, vagy a **teljes menekülés vágya** a lelki fájdalom, a depresszió, a test diszmorfiája és a "befektetés nélküli intimitás" elkerülése érdekében³.

A chemsex gyakorlásának számos negatív kockázata van:

- **A szexuális úton terjedő fertőzések (STI) fokozott kockázata:** A chemsex kockázatvállaló magatartáshoz vezethet, például védekezés nélküli szexhez, ami a nemi úton terjedő fertőzések átvitelét eredményezheti.
- **Mentális egészségügyi problémák:** A kábítószer-használat ebben a kontextusban hozzájárulhat a depresszió, a szorongás és más mentális egészségügyi problémák kialakulásához.

- **Függőség:** A chemsex függőséghez vezethet, mivel az ilyen eseményeken részt vevők az illegális kábítószeres függővé válhatnak. A szerhasználatot általában annak érdekében kezdik el az érintettek, hogy fokozzák szexuális élményeiket, vagy megbirkózzanak a magányosság és elszigeteltség érzésével.
- **Fizikai egészségügyi problémák:** A kábítószer-használat számos egészségügyi gondot okozhat, beleértve a máj és a vesék károsodását, szívproblémákat és légzési problémákat.
- **Szociális és pénzügyi problémák:** A chemsex események miatt, az egyének a droghasználatot a munkájuk, a kapcsolataik és életük más fontos aspektusai elé helyezhetik^{4, 5, 6}.

Érdeemes megemlíteni, hogy a világjárvány idején is zajlottak chemsex események, ám néhányan igyekeztek felelősségteljesen viselkedni ezekben az időkben és mellőzték a személyes partykat. Megjelentek az úgynevezett digitális chemsex “rendezvények”, ahol az érintett férfiak virtuális környezetben gyűltek össze, a szerhasználat jelen volt, azonban különböző maszturbációs gyakorlatokat és verbális szexuális tevékenységeket folytattak. Ebből arra lehet következtetni, hogy akik ezt a formáját választották az ilyen eseményeknek, igyekeztek odafigyelni az ártalomcsökkentésre⁷.

Mik azok a “chem”-ek?

A kábítószeres fogyasztásának célja elsősorban a szexuális teljesítménynövelés, a gátlások feloldása, az önbizalom és szociabilitás növelése, illetve az emelkedett hangulat elérése. A már fentebb érintőlegesen említett szerek mellett a leggyakrabban fogyasztottak a metamferamin, mefedron (Kati), GHB (Gina), kokain és MDMA (ecstasy).

A chemsex partik másik közkedvelt kábítószere a 3-MMC vagy leánykori nevén 3-metilmetkatinon. A bevezetésben említésre került, hogy Pierre Paldame véreből is ez a szer volt kimutatható, így most ezen – talán kevésbé ismert szer – jellemzőit járjuk körül. **Ez egy szintetikus katinon, melyet szoktak drog-Viagrának is nevezni, az amfetaminokhoz és az MDMA-hoz hasonló hatású.** Kémiaailag hasonlít más katinonokhoz, például a mefedronhoz (4-MMC), és gyakran dizájnerdrogként vagy "kutatási vegyszerként" árulják.

A 3-MMC-ről ismert, hogy eufóriát, fokozott energiát, valamint csökkent étvágyat, megnövekedett pulzusszámot és vérnyomást okoz. A szer hatását a fogyasztók a következőképpen írják le: *"Olyan érzés, mintha az ecstasy és a kokain között félúton lenne, de sokkal tovább tart. A tiszta MDMA-val számíthatsz arra, hogy aludni fogsz, mire hazaérsz a klubból. A 3-MMC-vel egy darabig nem fogsz aludni"*⁸.

Más katinonokhoz hasonlóan azonban negatív mellékhatásokat is okozhat, például szorongást, nyugtalanságot, paranoiát és álmatlanságot. A katinonok hosszú távú használatát számos egészségügyi problémával hozták összefüggésbe, beleértve a szív- és érrendszeri, valamint a neurológiai károsodásokat. Mivel a szert leggyakrabban más kábítószerekkel együtt (pl. kokain) fogyasztják, ez tovább súlyosbíthatja a nemkívánatos mellékhatásokat.

Fontos megjegyezni, hogy a 3-MMC és más szintetikus katinonok nem engedélyezettek emberi fogyasztásra és az emberi egészségre gyakorolt hosszú távú hatásuk nagyrészt ismeretlen. Ezenkívül a 3-MMC és más szintetikus katinonok használata számos országban illegális, és birtoklása vagy terjesztése jogi következményekkel járhat.

A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) tavaly közzétett kutatásából kiderült, hogy jelentősen megnőtt a katinonporok kínálata Európában. Eredetileg a katinonok "túlnyomó többségét" Kínában gyártották, de ott néhány éve betiltották őket. Most úgy tűnik, hogy Indiában gyártják őket, és "ipari méreteken" importálják Európába - derült ki az EMCDDA jelentéséből. Ráadásul Európán belül is felbukkannak kisebb hazai üzemek. A 3-MMC megjelenése a kábítószerpiacon egybeesett a mefedron (4-MMC) európai ellenőrzésével, miután ez utóbbi 2009 és 2010 között gyorsan terjedt, amikor "legális" stimulánsként nyíltan gyártották, terjesztették és árulták. Részben úgy tűnik, hogy a 3-MMC-t a mefedron 'legális' helyettesítőjeként használják⁹.

Egy 2021-ben megjelent esettanulmányban áttekintették a 2016-2020 közötti chemsex/slamsex eseményekkel kapcsolatos mérgezéseket. Összesen 9 publikációban 16 akut mérgező esetet írtak le, melyek 6 esetben halálos kimenetelűek voltak. A leggyakrabban kimutatott anyagok a GHB és a 4-metil-katinon voltak¹⁰.

Egy másik tanulmányban Vaccher és munkatársai azt is felfedezték, hogy a gyakran poppert használó férfiak nagyobb számú szexuális partnerről számoltak be¹¹. A popper egy szleng kifejezés, amelyet széles körben az alkil-nitritek nevű kémiai osztályba tartozó, inhalálható gyógyszerekre használnak. Rövid távú mámort okoz, valamint izomlazító hatása van, így hat az önkéntelen simaizmokra. Gyakorlati célokra használják az anális szex megkönnyítésére a véráramlás fokozásával és a záróizmok ellazításával. A popper szex közbeni használata súlyos egészségügyi következményekkel járhat, orrüregi károsodást okozhat, valamint egyéb drogokkal kölcsönhatásba lépve végzetes hatása lehet¹². A kutatásban azt találták, hogy a poppert használók nagyobb valószínűséggel vettek

részt csoportos szexben (30,4% szemben 12,4%-kal), gyakorolták a chemsexet (26,3% szemben 2,5%-kal), és alkalmi partnerekkel szexszeltek (42,1% szemben 24,1%-kal) az előző 6 hónapban, mint azok a férfiak, akik soha nem használtak poppert¹¹.

Milyen potencianövelők használata gyakori?

A több napig tartó gyakran étel-ital fogyasztást nélkülöző otlétek nem éppen a szexuális teljesítőképesség malmára hajtják a vizet. Így a kábítószer mellett a chemsex partikon előtérbe kerül a potencianövelő szerek fogyasztása is. Az egyik legnépszerűbb ilyen szer, a Viagra, a napokban "ünnepelte" 25. születésnapját, melynek apropóján egy rövid történeti kitérőt teszünk. A Viagrát 1998. március 27-én engedélyezték Amerikában. A kutatók eredetileg szív- és érrendszeri megbetegedésekre kerestek gyógymódot, az erekcióra gyakorolt hatását eleinte csak érdekes mellékhatásként jegyezték. Később azonban kiderült, hogy potencianövelő szerként sikeresebb lehet, és gyorsan az egyik legnépszerűbb gyógyszerre vált.¹³

A chemsex keretében egyesek a Viagrát teljesítményfokozó szerként használhatják, hogy javítsák szexuális élményeiket. Használatával azonban olyan súlyos mellékhatások is megjelenhetnek, mint a nem múló erekció (priapizmus), hirtelen látásvesztés az egyik vagy mindkét szemben, illetve hirtelen halláscsökkenés vagy veszteség. A Viagra visszaélészerű használata, például az ajánlottnál nagyobb adag bevétele vagy más gyógyszerekkel együtt történő alkalmazása további súlyos egészségügyi következményekkel járhat. Sőt, különösen veszélyes lehet a Viagra kombinálása más, a chemsexben gyakran használt drogokkal, például metamfetaminnal vagy kokainnal. Ezek a kábítószeres növelhetik

a szív- és érrendszeri problémák, köztük a szívroham és a stroke kockázatát¹⁴.

A Viagra az egyik legtöbbet hamisított gyógyszer a világon. A Viagra vény nélküli használata vagy a gyógyszer nem szabályozott forrásból származó hamisított változatainak használata rendkívül veszélyes lehet. A készítés körülményei és a tabletták valódi tartalma bizonytalan. A hamisított gyógyszerek gyakran túl sok vagy éppen túl kevés hatóanyagot tartalmaznak. Ezenfelül pedig olyan káros anyagok is előfordulnak bennük, mint kék nyomtatótinta, amfetamin származékok, erős antibiotikum vagy olyan kötőanyagok, amelyek a lebomlást megakadályozzák¹⁵.

Nemi úton terjedő fertőzések

A chemsexnek a meleg és biszexuális férfiak körében a szexuális egészségre gyakorolt negatív hatásai jelentősek. Ezek az események elősegítik a nemi betegségek terjedését, hiszen a gátlások "vegyi" feloldását követően gyakorta mellőzik a résztvevők az óvszer használatot, fokozottabb az esélye az intraanális sérüléseknek, a közös szexjátékok használatának, a gyakori partnercserének (egy partyn belül is), mindezek kedvező körülményeket biztosítanak a különböző szexuális úton terjedő fertőzések átadásának¹⁶. Továbbá a slamsex-elők között a közös túlhasználás jelentős rizikófaktor lehet. A HIV-vel élők nagyobb valószínűséggel vettek részt chemsex eseményeken, és az erről beszámoló férfiaknál magasabb volt az akut bakteriális STI-k, rektális STI-k vagy hepatitis C előfordulása¹⁷.

Szoros összefüggést figyeltek meg a slamsex, a HIV és a hepatitis C vírus (HCV) szeropozitivitása között. A HIV-szeroprevalencia (a HIV-vel

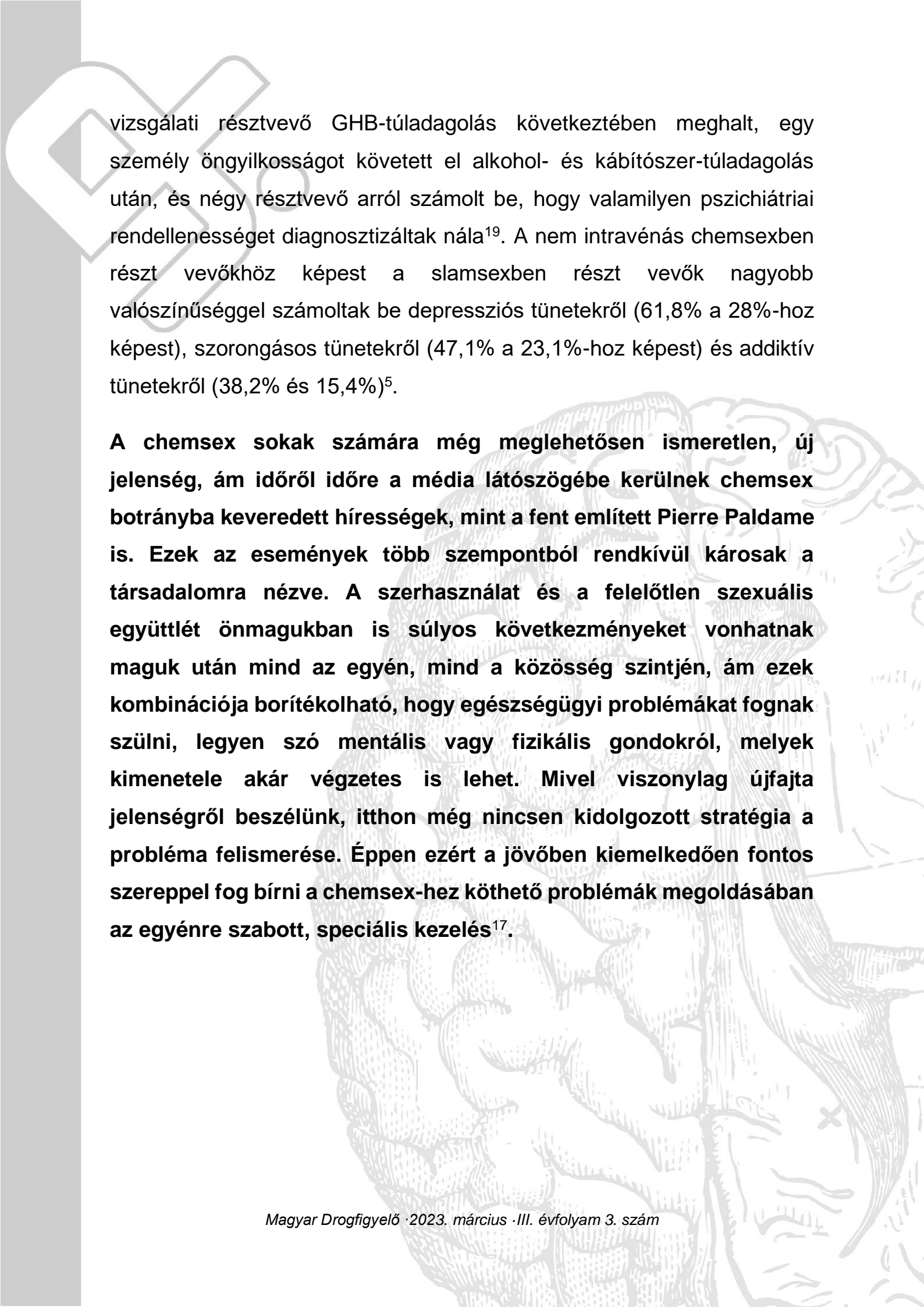
szemben specifikus immunválasz szerológiai nyomait mutató egyének aránya a populációban) négyszer magasabb volt (48,8%, szemben a 13,4%-kal) azok között, akik arról számoltak be, hogy részt vettek slamsexben⁶.

A stigmatizáció miatt azonban az érintettek ritkábban jelennek meg a szűréseken, mellyel növelik a látens fertőzések számát¹⁷.

Pszichés problémák

A kábítószer-használat fokozhatja az örömeztet és csökkentheti a gátlásokat, de kockázati magatartáshoz, testi és lelki sérülésekhez is vezethet. A chemsex-elők körében nagyon gyakori jelenség különböző mentális betegségek megjelenése, melyek közül leginkább a depressziós és a szorongásos tünetek fordulnak elő. Azok az emberek, akik a slamsexet választják, akutabb mentális egészségügyi kimeneteleket mutatnak. További problémák közé sorolják az öngyilkos gondolatok megjelenését, pszichotikus tünetek kialakulását, valamint említik a szerhasználati zavarokat, mely következő állomása a függőségek létrejötte⁴.

Brogan és munkatársainak kutatása szerint, azon személyek körében, akik nem intravénás szert használtak a partyk alatt, 24%-uknál közepes vagy súlyos szorongás és depresszió jelent meg, 26%-uk pedig öngyilkossági gondolatokkal küzdött¹⁸. Longitudinális vizsgálatukban Nöstlinger és munkatársai megállapították, hogy a résztvevők 12%-a mutatott közepes vagy súlyos depressziót a kiindulási szakaszban, ami 9 és 18 hónapra 15%-ra, illetve 16%-ra nőtt. Ezenkívül a vizsgálati időszak során hat súlyos, mentális egészségi állapothoz és/vagy kábítószer-használathoz kapcsolódó nemkívánatos eseményt dokumentáltak: egy



vizsgálati résztvevő GHB-túladagolás következtében meghalt, egy személy öngyilkosságot követett el alkohol- és kábítószer-túladagolás után, és négy résztvevő arról számolt be, hogy valamilyen pszichiátriai rendellenességet diagnosztizáltak nála¹⁹. A nem intravénás chemsexben részt vevőkhöz képest a slamsexben részt vevők nagyobb valószínűséggel számoltak be depressziós tünetekről (61,8% a 28%-hoz képest), szorongásos tünetekről (47,1% a 23,1%-hoz képest) és addiktív tünetekről (38,2% és 15,4%)⁵.

A chemsex sokak számára még meglehetősen ismeretlen, új jelenség, ám időről időre a média látószögébe kerülnek chemsex botrányba keveredett hírességek, mint a fent említett Pierre Paldame is. Ezek az események több szempontból rendkívül károsak a társadalomra nézve. A szerhasználat és a felelőtlen szexuális együttlét önmagukban is súlyos következményeket vonhatnak maguk után mind az egyén, mind a közösség szintjén, ám ezek kombinációja borítékolható, hogy egészségügyi problémákat fognak szülni, legyen szó mentális vagy fizikális gondokról, melyek kimenetele akár végzetes is lehet. Mivel viszonylag újfajta jelenségről beszélünk, itthon még nincsen kidolgozott stratégia a probléma felismerése. Éppen ezért a jövőben kiemelkedően fontos szereppel fog bírni a chemsex-hez köthető problémák megoldásában az egyénre szabott, speciális kezelés¹⁷.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. 24 órás homoszexuális orgia drog-Viagrával, pedofil pornó, megölt magzat: bemutatjuk a legvisszataszítóbb komikust | origo.hu <https://www.origo.hu/nagyvilag/20230221-pierre-palmade-baleset-kiskoruak-vedelme.html> (letöltés ideje: 2023.03.25.)
2. A Guide to Chemsex: What Is It, and How Can You Make It Safer? | healthline.com (<https://www.healthline.com/health/substance-use/chemsex>) (letöltés ideje: 2023.03.30.)
3. What Is Chemsex And Should I Be Worried About It? | theawarenesscentre.com (<https://theawarenesscentre.com/chemsex/>) (letöltés ideje: 2023.03.27.)
4. Moreno-Gámez, L., Hernández-Huerta, D., & Lahera, G. (2022). Chemsex and Psychosis: A Systematic Review. *Behavioral sciences* (Basel, Switzerland), 12(12), 516. <https://doi.org/10.3390/bs12120516>
5. Dolengevich-Segal, H.; Gonzalez-Baeza, A.; Valencia, J.; Valencia-Ortega, E.; Cabello, A.; Tellez-Molina, M.J.; Perez-Elias, M.J.; Serrano, R.; Perez-Latorre, L.; Martin-Carbonero, L.; et al. Drug-related and psychopathological symptoms in HIV-positive men who have sex with men who inject drugs during sex (slamsex): Data from the U-SEX GESIDA 9416 Study. *PLoS ONE* **2019**, 14, e0220272.
6. Trouiller, P.; Velter, A.; Saboni, L.; Sommen, C.; Sauvage, C.; Vaux, S.; Barin, F.; Chevaliez, S.; Lot, F.; Jauffret-Roustide, M. Injecting drug use during sex (known as “slamming”) among men who have sex with men: Results from a time-location sampling survey conducted in five cities, France. *Int. J. Drug Policy* **2020**, 79, 102703.

7. Jaspal R. (2022). Chemsex, Identity and Sexual Health among Gay and Bisexual Men. *International journal of environmental research and public health*, 19(19), 12124. <https://doi.org/10.3390/ijerph191912124>
8. What you need to know about 3-MMC, the party drug of the moment | theface.com (<https://theface.com/life/what-you-need-to-know-about-3mmc-party-drug-mephdrone-mkat-berlin-nightlife>) (letöltés ideje: 2023.03.28.)
9. European Commission adopts measures to control two harmful new drugs amidst health concerns and surge in supply | emcdda.europa.eu (https://www.emcdda.europa.eu/news/2022/3/european-commission-adopts-measures-control-two-harmful-new-drugs_en) (letöltés ideje: 2023.03.29.)
10. Guillaume Drevin, Léa-Hélène Rossi, Séverine Férec, Marie Briet, Chadi Abbara, Chemsex/slamsex-related intoxications: A case report involving gamma-hydroxybutyrate (GHB) and 3-methylmethcathinone (3-MMC) and a review of the literature, *Forensic Science International*, Volume 321, 2021, 110743, ISSN 0379-0738, <https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2021.110743>
11. Vaccher, S.J.; Hammoud, M.A.; Bourne, A.; Lea, T.; Haire, B.G.; Holt, M.; Saxton, P.; Mackie, B.; Badge, J.; Jin, F.; et al. Prevalence, frequency, and motivations for alkyl nitrite use among gay, bisexual and other men who have sex with men in Australia. *Int. J. Drug Policy* **2020**, 76, 102659.
12. Poppers | wikipedia.org, <https://en.wikipedia.org/wiki/Poppers> (letöltés ideje: 2023.03.29.)
13. Pornószárokat és agarakat doppingolnak vele, jó hegyibetegségre, a vágott virág is áll tőle, nem mellesleg férfiak

százmillióinak adta vissza önbecsülését: 25 éves a Viagra | 24.hu

<https://24.hu/kulfold/2023/03/25/viagra-25-potencia-gyogyszer/>

(letöltés ideje: 2023.03.29.)

14. Viagra | drugwatch.com (<https://www.drugwatch.com/viagra/>)

(letöltés ideje: 2023.03.30.)

15. Avoid Counterfeits | VIAGRA® (sildenafil citrate) | Safety Info

(<https://www.viagra.com/Avoid-counterfeits>) (letöltés ideje:

2023.03.30.)

16. Giorgetti R, Tagliabracci A, Schifano F, Zaami S, Marinelli E,

Busardò FP. When "Chems" Meet Sex: A Rising Phenomenon

Called "ChemSex". *Curr Neuropharmacol.* 2017;15(5):762-770. doi:

10.2174/1570159X15666161117151148. PMID: 27855594; PMCID:

PMC5771052

17. Gertzen, M., Strasburger, M., Geiger, J., Rosenberger, C.,

Gernun, S., Schwarz, J., Rabenstein, A., & Rütther, T. (2022).

Chemsex : Eine neue Herausforderung der Suchtmedizin und

Infektiologie [Chemsex : A new challenge in addiction medicine and

infectious diseases]. *Der Nervenarzt*, 93(3), 263–278.

(<https://doi.org/10.1007/s00115-021-01116-x>)

18. Brogan, N.; Paquette, D.M.; Lachowsky, N.J.; Blais, M.;

Brennan, D.J.; Hart, T.A.; Adam, B. Canadian results from the

European Men-who-have-sex-with-men Internet survey (EMIS-

2017). *Can. Commun. Dis. Rep. Releve Mal. Transm. Au Can.* **2019**,

45, 271–282

19. Nöstlinger, C.; Reyniers, T.; Smekens, T.; Apers, H.; Laga, M.;

Wouters, K.; Vuylsteke, B. Drug use, depression and sexual risk

behaviour: A syndemic among early pre-exposure prophylaxis

(PrEP) adopters in Belgium? *AIDS Care* **2020**, 32, 57–64.

